

POSTANOWIENIE

6 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa H. S. i W. S.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 28 października 2022 r., I ACa 46/22,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Legnicy ustalił nieważność umowy o kredyt mieszkaniowy, zawartej 24 maja 2010 r. pomiędzy powodami H.S. i W. S. a Bank S.A. w G. (którego następcą prawnym jest strona pozwana Bank S.A. w W.) (pkt I) i zasądził od pozwanej na rzecz powodów po 60 754 zł z

ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 17 marca 2020 r. do dnia zapłaty (pkt II) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt III).

Wyrokiem z 28 października 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – po rozpoznaniu apelacji pozwanego banku – zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów 60 754,81 zł, oddalił powództwo w zakresie odsetek od tej kwoty i umorzył postępowanie co do kolejnej kwoty 60 754,81 zł z odsetkami oraz zastrzegł, że stronie pozwanej przysługuje prawo zatrzymania zasądzonej tym punktem kwoty do czasu zaofiarowania przez powodów zwrotu otrzymanego świadczenia w kwocie 277 000 zł lub zabezpieczenia roszczenia o jego zwrot (pkt 1), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 3).

Skargę kasacyjną od wyroku wniósł pozwany bank, skarżąc wyrok w części. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący podał jako podstawę przedsądu art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne, które nie zostały wyjaśnione w doktrynie oraz orzecznictwie, a których rozstrzygnięcie pozostaje konieczne nie tylko dla prawidłowego rozpoznania niniejszej sprawy, ale także innych podobnych spraw, polegające na potrzebie przesądzenia: a) czy ocena informacji - przekazanych przez przedsiębiorcę konsumentowi - na temat istotnych aspektów umowy (np. informacja o ryzyku kursowym w przypadku umów powiązanych z walutą obcą) powinna być dokonana wg stanu wiedzy istniejącego w chwili zawarcia umowy, czy też ex post stan wiedzy ustala się na chwilę wyrokowania; w obydwu przypadkach, czy sąd ma obowiązek ustalić stan wiedzy będący podstawą jego oceny; b) jaka chwila jest właściwa do oceny rażącego naruszenia interesów konsumenta, skoro art. 385² k.c. odnosi się wyłącznie do przesłanki naruszenia dobrych obyczajów; c) jaki moment, na gruncie wykładni art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. w świetle art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, pozostaje adekwatny dla oceny możliwości dalszego obowiązywania umowy kredytu, która została wykonana w trakcie trwania procesu (kredyt został spłacony), w razie wyeliminowania z jej treści postanowień o charakterze niedozwolonym

w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., poprzez rozstrzygnięcie czy taka ocena powinna być dokonywana według stanu na chwilę zawarcia umowy, czy też według stanu aktualnego w chwili orzekania.

Ponadto wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych, wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. czy na tle wykładni przepisów art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13: (I) bezskuteczność klauzul przeliczeniowych implikuje ustalenie nieistnienia umowy kredytu na skutek jej nieważności, w sytuacji, gdy umowa kredytu zawiera wszystkie essentialia negotii, w tym istnieje możliwość wyliczenia rat odsetkowych kredytu w oparciu o oprocentowanie składające się z stawki WIBOR dla PLN i marży (określonej w umowie kredytu); (II) czy eliminacja ryzyka kursowego, charakterystycznego dla umowy kredytu indeksowanego/denominowanego, jest równoznaczna z tak daleko idącym przekształceniem umowy, że należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, co w konsekwencji prowadziłoby do niezwiązania umową w całości.

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie jest to ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania

przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Istotnym zagadnieniem prawnym – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach, wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie tych rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01).

Analiza sprawy i wniosku, mimo obszerności jego rozważań, nie daje podstaw do przyjęcia, że powyższe przesłanki zostały wykazane. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania, a przedstawione problemy prawne, dotyczące umowy kredytu nie stanowią obecnie zagadnień nowych, gdyż były już przedmiotem orzecznictwa. Skarżący nie

przedstawił nowych problemów prawnych, które nie były jeszcze do tej pory przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego.

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia były już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. m.in. uchwałę składu siedmiu sędziów z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 listopada 2023 r., I CSK 532/23, z 3 sierpnia 2023, I CSK 5291/23, z 7 lutego 2024 r. I CSK 120/24, z 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22). Problemy prawne, dotyczące umów kredytów tzw. „frankowych”, zostały już rozstrzygnięte w wielu wyrokach Sądu Najwyższego, np. z 18 maja 2022 r., II CSKP 1030/22 i z 17 marca 2022 r. oraz w wyroku TSUE z 8 września 2022 r. (C-80/21, C-81/21, C-82/21, Deutsche Bank Polska i Bank Millennium). W szczególności należy wskazać, że Sąd Najwyższy w powołanej uchwale składu siedmiu sędziów z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17 wyjaśnił, że oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone, dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (zob. też uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21). Wynika to zresztą z art. 385² k.c., który wprost stanowi, iż oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc i in. v. Banca Romaneasca SA oraz powołane w uzasadnieniu judykaty).

W treści skargi kasacyjnej nie została skutecznie wykazana też potrzeba dokonania wykładni przytoczonych przepisów prawa. Wskazywane przez skarżącego przepisy były już analizowane i oceniane w ramach przedsądu m.in. w sprawach powyżej wskazanych (zob. też postanowienie SN z 19 grudnia 2023 r., I CSK 2214/23).

Mając na względzie przedstawione argumenty Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 w związku z art. 108

§ 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

(r.g.)